

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik – uprawy pod osłonami (611310)

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik – uprawy pod osłonami (611310)

Ogrodnicy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik – uprawy pod osłonami (611310)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [593]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	9
2.7. Zawody pokrewne.....	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie terenu, gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw roślin pod osłonami.	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw roślin pod osłonami oraz przygotowywanie ich do sprzedaży	12
3.4. Kompetencje społeczne	14
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	14
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	18
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	19
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	19
7. SŁOWNIK POJĘĆ	21
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	21
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	23

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Ogrodnik – uprawy pod osłonami 611310

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Ogrodnik – uprawa szklarniowa.
- Producent roślin ozdobnych pod osłonami.
- Producent warzyw pod osłonami.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6113 Gardeners, horticultural and nursery growers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. sp. z o. o., Gdynia.
- Rafał Kozik – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących, Kraków.
- Izabela Pyszkowska – Poradnia Doradztwa Zawodowego i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Elbląg.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Anna Będzińska – Doradca Consultants Ltd. sp. z o. o., Gdynia.
- Joanna Gralak-Merchel – Doradca Consultants Ltd. sp. z o. o., Gdynia.
- Włodzimierz Walkusz – Doradca Consultants Ltd. sp. z o. o., Gdynia.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Małgorzata Broła – Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Radomiu, Radom.
- Karolina Karpińska – Szkoła Podstawowa Specjalna nr 26, Lublin.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Marek Rudziński – Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej, Brwinów.
- Monika Szymańska – Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Ogrodnik – uprawy pod osłonami prowadzi produkcję roślin ozdobnych¹⁹ i roślin warzywnych²⁰ w inspektach⁸, tunelach foliowych²⁵ lub szklarniach²³, z przeznaczeniem na sprzedaż.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Ogrodnik – uprawy pod osłonami jest zawodem o charakterze produkcyjnym. Osoba pracująca w tym zawodzie zajmuje się uprawą roślin ozdobnych i warzywnych od momentu wysiewu, sadzenia, aż do odstawienia uzyskanych zbiorów do punktów skupu lub ich bezpośredniej sprzedaży. Ogrodnik zajmujący się uprawą warzyw pod osłonami produkuje rośliny, z których pozyskuje na sprzedaż całe rośliny lub ich części: korzenie, łodygi, liście, kwiaty, owoce. Produkcja odbywa się pod osłonami, tzn. w inspektach, szklarniach i tunelach foliowych.

Technologia produkcji zależy od rodzaju prowadzonej uprawy. W nowoczesnych gospodarstwach ogrodniczych pewne procesy są zautomatyzowane, podlegają ścisłej kontroli, a zabiegi wykonywane są bardzo precyzyjnie. Osoba pracująca w zawodzie zajmuje się np. prowadzeniem upraw roślin ozdobnych pod osłonami z przeznaczeniem na kwiaty cięte, jak i uprawianych w doniczkach. Może produkować również na sprzedaż kłącza⁹, cebule³ oraz bulwy² roślin.

Wraz z rozwojem gospodarczym państw, a w związku z tym wzrostem zamożności ich mieszkańców i pojawieniem się potrzeb wyższego rzędu, następuje systematyczny wzrost zainteresowania tradycyjnymi, jak i nowymi odmianami roślin ozdobnych, które wykorzystywane są do obsadzania balkonów, ogrodów, jak również do tworzenia dekoracji okolicznościowych. Tak więc osoba pracująca w zawodzie ogrodnik – uprawy pod osłonami i zajmująca się produkcją roślin ozdobnych musi brać pod uwagę wymagania i oczekiwania klientów odnośnie zapotrzebowania na konkretne gatunki roślin oraz aktualne trendy na rynku roślin ozdobnych.

W przypadku roślin warzywnych osoba pracująca w zawodzie ogrodnik – uprawy pod osłonami uwzględni popyt i tendencje rynkowe, w tym rosnące zapotrzebowanie na zdrową, ekologiczną żywność.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **ogrodnik – uprawy pod osłonami** stosuje metody, techniki i sposoby związane m.in. z:

- ocenianiem przydatności gleby i podłoży¹⁶ do uprawy określonych roślin pod osłonami,
- przygotowaniem gleby i podłoży do siewu i sadzenia roślin,
- dobieraniem gatunków uprawianych roślin do zapotrzebowania i oczekiwań klientów,
- wykonywaniem zabiegów uprawowych²⁷, takich jak: nawożenie, orka¹², bronowanie¹, nawadnianie,
- kupowaniem nasion, rozsad²¹, sadzonek lub ich własnoręcznym przygotowywaniem,

- wysiewaniem i rozmnażaniem różnych gatunków i odmian roślin do inspektów, szklarni, tuneli foliowych,
- sadzeniem roślin do doniczek, innych pojemników lub bezpośrednio w podłożu,
- wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych dostosowanych do technologii uprawy roślin pod osłonami,
- doświetlaniem roślin⁵ (w celu uzupełnienia niedoboru naturalnego światła) stosowanym w okresie uprawy późnojesiennej i wczesnowiosennej,
- ochroną roślin przed chorobami, szkodnikami i chwastami,
- pędzeniem roślin¹³ w celu uzyskania ich wcześniejszego zbioru lub zakwitania kwiatów,
- cięciem roślin w celu przyspieszenia ich kwitnienia i owocowania,
- zapyłaniem roślin przy wykorzystaniu specjalnych narzędzi lub przez wpuszczenie owadów,
- przygotowywaniem do sprzedaży plonów roślin uprawianych pod osłonami,
- pakowaniem, etykietowaniem i transportowaniem plonów do punktów sprzedaży,
- posługiwaniem się maszynami, urządzeniami stosowanymi w uprawach roślin ozdobnych oraz ich konserwowaniu zgodnie z zaleceniami producentów,
- automatyzowaniem procesu produkcji pod osłonami poprzez zastosowanie nowoczesnych systemów opartych o programy komputerowe sterujące procesem technologicznym.

WAŻNE:

Osoba wykonująca pracę w zawodzie **ogrodnik - uprawy pod osłonami** może również prowadzić sprzedaż bezpośrednią na miejscu lub na targowiskach i giełdach kwiatowych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** odbywa się głównie w szklarniach, tunelach foliowych, halach, magazynach, chłodniach, w warunkach o zmiennej wilgotności powietrza i różnej temperaturze otoczenia, przy zróżnicowanym natężeniu światła (słabe światło albo doświetlanie). Często wykonywana jest w wymuszonej pozycji ciała, np. pochylonej, obciążającej kręgosłup, mięśnie i stawy.

W zależności od uprawianych gatunków roślin oraz pory roku, część prac może być wykonywanych na wolnym powietrzu, często w trudnych warunkach atmosferycznych, z narażeniem na działanie wiatru i deszczu (np. przygotowanie podłoża do siewu lub sadzenia roślin) oraz w biurze, gdzie prowadzona jest dokumentacja. Praca odbywa się w systemie całorocznym, a jej nasilenie jest zależne od rodzaju, technologii uprawy (kwiaty lub warzywa) i gatunków uprawianych roślin.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Ogrodnik – uprawy pod osłonami w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- miniciągniki, ciągniki jednoosiowe,
- maszyny i narzędzia do uprawy gleby dostosowane do powierzchni uprawy pod osłonami, np.: pługi, brony, glebogryzarki⁷, wały²⁶,
- maszyny do przygotowania podłoża, np.: mieszarki do podłoża, maszyny do napełniania pojemników podłożem,

- maszyny i narzędzia do prac pielęgnacyjnych dostosowane do uprawy pod osłonami, np.: obsypniki¹¹, pielniki¹⁴, spulchniacze²²,
- maszyny i urządzenia do nawożenia i ochrony roślin, np.: rozsiewacze nawozów, opryskiwacze,
- maszyny i narzędzia do wykopywania warzyw, np. kopaczki przenośnikowe (elewatorowe)¹⁰, kombajny,
- systemy do nawadniania i fertygacji⁶, w tym sterowane komputerowo,
- środki transportu, np.: przyczepy, wózki ręczne, samochody, wózki jezdniowe (np. widłowe),
- inne specjalistyczne maszyny i narzędzia: zaprawiarki do nasion²⁸, sortowniki, sprzęt do pakowania i transportu,
- narzędzia ręczne, np.: sekatory, noże ogrodnicze, szpadle, łopaty, grabie, nożyce, konewki.

Organizacja pracy

Charakter pracy w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** zależy przede wszystkim od tego, na jaką produkcję nastawione jest gospodarstwo ogrodnicze. W większych gospodarstwach zajmujących się uprawą roślin praca może wiązać się z przemieszczaniem często po rozległym terenie, wykorzystywaniem większych gabarytowo i bardziej zróżnicowanych maszyn i narzędzi. Rodzaj zajmowanego stanowiska wyznacza, czy ogrodnik wykonuje pracę indywidualnie, czy w zespole.

Praca na samodzielnym stanowisku dotyczy zwykle planowania wielkości i terminów produkcji lub prac do wykonania, jak również kontaktów z klientami, kontrahentami czy osobami pracującymi w laboratoriach i urzędach. Wówczas pracownik odpowiada za wykonywanie zadań związanych z uprawą roślin pod osłonami. Może również nadzorować pracę innych (kierownik, kierownik zmiany, itp.), kontaktując się z nimi przede wszystkim w sposób werbalny.

Działanie w zespole wiąże się często z węższą specjalizacją wykonywanych czynności zawodowych. Praca odbywa się przeważnie w systemie dwuzmianowym, ośmiogodzinnym. W czasie nasilenia obowiązków w okresie zakładania nowych upraw oraz zbiorów praca może trwać dłużej, czasem nawet kilkanaście godzin. Polega na wykonywaniu rutynowych czynności zależnych od technologii produkcji roślin pod osłonami.

Pracownik kontaktuje się ze współpracownikami, przełożonymi lub właścicielami gospodarstwa, w którym pracuje. Praca może wiązać się z wyjazdami, np. do hurtowni ogrodniczych po środki produkcji, kontrahentów, na rynki zbytu. W zależności od specyfiki i technologii produkcji roślin uprawianych pod osłonami może wystąpić konieczność wykonywania części zadań zawodowych w dni wolne od pracy, w tym święta.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Podczas wykonywania prac w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** mogą pojawiać się liczne zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka związane z występowaniem czynników szkodliwych. Pracownik wykonujący ten zawód narażony jest na różnego rodzaju choroby:

- skóry,
- wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia,
- układu wzrokowego spowodowane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.

Choroby te mogą być wywoływane przez:

- bytujące w ziemi i wywołujące choroby oraz zakażenia szkodliwe organizmy pasożytnicze, takie jak: wirusy, pierwotniaki, nicienie, grzyby i różnego rodzaju bakterie (pałeczki okrężnicy i salmonelli, laseczki tężca i zgorzeli gazowej),
- występujące w dużym stężeniu pyły organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego wywołujące alergię,
- preparaty chemiczne, np. stosowane środki ochrony roślin²⁴, nawozy mineralne, jak również rośliny trujące, z którymi styczność powoduje zatrucia.

Czynniki niebezpieczne, mogące prowadzić do urazów i wypadków przy pracy, to m.in.:

- praca maszynami z wirującymi elementami,
- praca narzędziami z ostrymi elementami,
- przemieszczanie się, w tym środkami transportu po śliskiej i nierównej powierzchni,
- porażenie prądem elektrycznym podczas pracy wadliwie działającym sprzętem elektrycznym,
- wyciek substancji szkodliwych podczas awarii maszyn i urządzeń.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **ogrodnik – uprawy pod osłonami** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu smaku,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- rozróżnianie barw,
- ostrość wzroku,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- czucie smakowe,
- powonienie,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- uzdolnienia techniczne,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności do drugiej,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie),
- zdolność skutecznego negocjowania;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- odpowiedzialność proekologiczna,
- samodzielność,
- samokontrola,

- systematyczność,
- dyspozycyjność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- rzetelność,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- wrażliwość estetyczna,
- wytrwałość i cierpliwość,
- zamiłowanie do ładu i porządku,
- zainteresowania techniczne.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Wykonywanie zawodu **ogrodnik – uprawy pod osłonami** wymaga dobrego ogólnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do średnio ciężkich, bowiem wymaga niejednokrotnie dużego wysiłku fizycznego, np. przy podnoszeniu, przenoszeniu ciężkich rzeczy. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe. Bezwzględnym przeciwwskazaniem do wykonywania tego zawodu jest m.in. silne uczulenie na alergeny występujące w środowisku pracy, np. pyłki, grzyby, pleśnie.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Przepisy nie określają minimalnego wykształcenia dla zawodu **ogrodnik – uprawy pod osłonami**. Preferowane jest posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodach pokrewnych – ogrodnik lub technik ogrodnik. W tych zawodach obecnie (2019 r.) kształcą szkoły branżowe I stopnia (dawniej zasadnicze szkoły zawodowe), technika ogrodnicze, a od 1 września 2020 r. również branżowe szkoły II stopnia.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** ułatwia posiadanie:

- tytułu ogrodnik uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych, zdanego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz wykształcenia ogólnego na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadniczej szkole zawodowej),
- tytułu technik ogrodnik uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego w ramach kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych i RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, zdanych egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz wykształcenia ogólnego na poziomie średnim,

- certyfikatów (zaświadczeń) potwierdzających udział w szkoleniach branżowych w zakresie uprawy roślin pod osłonami.

Możliwość uzyskania pracy w tym zawodzie zwiększa posiadanie dodatkowych uprawnień często wymaganych przez pracodawców, np. prawa jazdy uprawniającego do prowadzenia samochodów osobowych (kategoria prawa jazdy B), ciągników rolniczych z przyczepami (kategoria prawa jazdy T) oraz do kierowania wózkami jezdniowymi (np. widłowymi).

Preferowane jest także ukończenie szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin, które kończy się egzaminem i zostaje potwierdzone stosownym zaświadczeniem ważnym 5 lat. Po upływie tego czasu pracownik musi podjąć szkolenie uzupełniające, zakończone egzaminem i potwierdzone zaświadczeniem ważnym na kolejne 5 lat.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami**, w zależności od posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego może:

- nadzorować i organizować przebieg procesów technologicznych związanych z produkcją roślin pod osłonami,
- organizować i kontrolować pracę podwładnych, pełnić obowiązki kierownika niższego i średniego szczebla.

Ważną formą rozwoju zawodowego jest rozszerzenie swoich kompetencji zawodowych poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych lub uzupełnienie wykształcenia na poziomie branżowej szkoły II stopnia (od 1 września 2020 r.), technikum lub studiów wyższych o profilu ogrodniczym. Potwierdzone wykształcenie kierunkowe może spowodować awans na wyższe stanowiska kierownicze.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) osoba pracująca w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** może potwierdzić swoje kompetencje poprzez zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje właściwe dla zawodu ogrodnik lub technik ogrodnik przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną w ramach kwalifikacji:

- RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
- RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych.

Istnieje możliwość potwierdzania kompetencji przydatnych w zawodzie ogrodnik szkółkarz przez uzyskanie certyfikatów ukończenia różnego rodzaju kursów i szkoleń, w szczególności z zakresu stosowania środków ochrony roślin czy potwierdzające uprawnienia operatora wózka jezdniowego (np. widłowego).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Inżynier ogrodnictwa	213204
Technik ogrodnik ^S	314205
Chirurg pielęgniarz drzew	611301
Kierownik gospodarstwa ogrodniczego	611302
Ogrodnik ^S	611303
Ogrodnik producent nasion	611304
Ogrodnik szkółkarz	611305
Ogrodnik terenów zieleni	611306
Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	611307
Ogrodnik - uprawa roślin ozdobnych	611308
Ogrodnik - uprawa warzyw polowych	611309
Producent i zbieracz ziół	611311
Pielęgniarz trawników / murawy (greenkeeper)	611312

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Ustalanie kierunku produkcji upraw roślin pod osłonami.
- Z2 Przygotowywanie gleby i podłoża do prowadzenia upraw roślin pod osłonami.
- Z3 Prowadzenie produkcji sadzonek i rozsady roślin uprawianych pod osłonami.
- Z4 Zakładanie upraw roślin prowadzonych pod osłonami.
- Z5 Pielęgnowanie upraw roślin prowadzonych pod osłonami.
- Z6 Zbieranie, przygotowywanie do sprzedaży plonów roślin z upraw prowadzonych pod osłonami.
- Z7 Obsługiwanie maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w produkcji roślin uprawianych pod osłonami oraz ich konserwowanie.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie terenu, gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw roślin pod osłonami

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie terenu, gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw roślin pod osłonami obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Ustalanie kierunku produkcji upraw roślin pod osłonami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Trendy i oczekiwania klientów na rynku produkcji roślin uprawianych pod osłonami; • Zasady oceniania czynników klimatyczno-glebowych gospodarstwa; • Wymagania klimatyczno-glebowe roślin uprawianych pod osłonami; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać gatunki roślin uprawianych pod osłonami do zapotrzebowania rynku; • Określać czynniki klimatyczno-glebowe występujące w gospodarstwie; • Dobierać gatunki roślin uprawianych pod osłonami do warunków klimatyczno-glebowych

<ul style="list-style-type: none"> • Zasady wyboru kierunku produkcji roślin pod osłonami do terenu i wyposażenia, jakim dysponuje gospodarstwo; • Sposoby i techniki ogrzewania obiektów wykorzystywanych do produkcji roślin uprawianych pod osłonami. 	<p>gospodarstwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonywać wyboru kierunku produkcji roślin uprawianych pod osłonami do terenu i wyposażenia, jakim dysponuje gospodarstwo; • Wykorzystywać sposoby i techniki ogrzewania obiektów stosowanych do produkcji roślin uprawianych pod osłonami.
--	---

Z2 Przygotowywanie gleby i podłoża do prowadzenia upraw roślin pod osłonami

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ sposobu przygotowywania gleby pod uprawę roślin na wzrost i ich rozwój; • Wpływ zabiegów przygotowujących glebę pod zakładanie upraw na wzrost i rozwój; • Sposoby, technologie wykonywania zabiegów uprawowych przygotowujących glebę pod zakładanie upraw roślin prowadzonych pod osłonami; • Rolę, sposoby oraz zasady nawożenia roślin uprawianych pod osłonami na etapie przygotowywania gleby; • Rodzaje podłoża stosowanych w uprawach roślin prowadzonych pod osłonami; • Metody i techniki przygotowywania podłoża do rozmnażania oraz prowadzenia upraw roślin pod osłonami; • Sposoby i techniki dezynfekcji podłoża. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać sposoby przygotowywania gleby pod planowaną uprawę roślin pod osłonami; • Przygotowywać glebę pod zakładanie upraw roślin pod osłonami; • Dobierać zabiegi uprawowe przygotowujące glebę do wybranej technologii uprawy roślin pod osłonami; • Dobierać skład i dawkę nawozów do wymagań roślin uprawianych pod osłonami na etapie przygotowywania gleby i podłoża; • Nawozić rośliny uprawiane pod osłonami na etapie przygotowywania gleby i podłoża; • Dobierać podłoża do wymagań roślin oraz technologie produkcji; • Przygotowywać podłoża w zależności od technologii produkcji roślin uprawianych pod osłonami; • Dezynfekować podłoża.

Z3 Prowadzenie produkcji sadzonek i rozsady roślin uprawianych pod osłonami

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Sposoby rozmnażania roślin uprawianych pod osłonami; • Terminy rozmnażania roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby i techniki przygotowywania nasion roślin uprawianych pod osłonami do siewu; • Sposoby wysiewu nasion roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby i techniki <u>pikowania siewek</u>¹⁵ roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby i techniki wykonywania szczepień roślin uprawianych pod osłonami (np. ogórków, pomidorów, kaktusów); • Technologię produkcji rozsady roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby i techniki przygotowywania sadzonek roślin uprawianych pod osłonami; • Techniki i warunki ukorzeniania się sadzonek roślin uprawianych pod osłonami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać sposoby rozmnażania do uprawianych roślin pod osłonami; • Stosować techniki rozmnażania roślin uprawianych pod osłonami; • Dobierać terminy rozmnażania roślin do uprawianych gatunków; • Przygotowywać nasiona roślin uprawianych pod osłonami do siewu; • Wysiewać nasiona roślin uprawianych pod osłonami; • Wykonywać pikowanie siewek roślin uprawianych pod osłonami; • Wykonywać szczepienia roślin uprawianych pod osłonami (np. ogórków, pomidorów, kaktusów); • Produkować rozsadę roślin uprawianych pod osłonami; • Dobierać sposoby i techniki przygotowywania sadzonek roślin uprawianych pod osłonami; • Przygotowywać sadzonki roślin uprawianych pod osłonami;

	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać techniki ukorzenia się sadzonek różnych gatunków roślin uprawianych pod osłonami; • Ukorzeniać sadzonki różnych gatunków roślin uprawianych pod osłonami.
--	---

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw roślin pod osłonami oraz przygotowywanie ich do sprzedaży

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw roślin pod osłonami oraz przygotowywanie ich do sprzedaży obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Zakładanie upraw roślin prowadzonych pod osłonami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Technologie zakładania i prowadzenia upraw roślin pod osłonami; • Terminy i sposoby wysadzania rozsady, sadzonek roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby przygotowywania rozsady i sadzonek roślin uprawianych pod osłonami do sadzenia; • Techniki sadzenia rozsady i sadzonek roślin uprawianych pod osłonami w zależności od technologii produkcji; • Sposoby i zasady zakładania upraw roślin prowadzonych pod osłonami; • Sposoby i techniki pędzenia roślin w celu uzyskania wcześniejszego kwitnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać i stosować technologie zakładania i prowadzenia upraw roślin pod osłonami; • Dobierać terminy i sposoby wysadzania rozsady, sadzonek roślin uprawianych pod osłonami do technologii ich produkcji; • Przygotowywać do sadzenia rozsady i sadzonki roślin uprawianych pod osłonami; • Dobierać techniki sadzenia rozsady i sadzonek roślin uprawianych pod osłonami do technologii produkcji; • Sadzić rozsady i sadzonki roślin uprawianych pod osłonami; • Stosować sposoby i techniki pędzenia roślin w celu uzyskania wcześniejszego kwitnienia.

Z5 Pielęgnowanie upraw roślin prowadzonych pod osłonami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeby wodne roślin uprawianych pod osłonami; • Metody nawadniania roślin uprawianych pod osłonami; • Potrzeby nawozowe roślin uprawianych pod osłonami; • Rodzaje, sposoby i zasady stosowania nawozów oraz metody nawożenia w uprawach roślin pod osłonami; • Wymagania termiczne roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby i techniki zapylania roślin w uprawach pod osłonami; • Techniki doświetlania roślin uprawianych pod osłonami; • Rolę <u>regulatorów wzrostu roślin</u>¹⁸ uprawianych pod osłonami; • Metody ochrony roślin przed chorobami, szkodnikami i chwastami w uprawach pod osłonami; 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać potrzeby wodne roślin uprawianych pod osłonami; • Dobierać i stosować metody nawadniania roślin uprawianych pod osłonami; • Określać potrzeby nawozowe roślin uprawianych pod osłonami; • Dobierać rodzaj, skład i dawki nawozów oraz metody nawożenia do technologii uprawy roślin pod osłonami; • Nawozić uprawy roślin pod osłonami; • Regulować temperaturę otoczenia w uprawach roślin pod osłonami; • Stosować sposoby i techniki zapylania roślin uprawianych pod osłonami; • Doświetlać uprawy roślin pod osłonami; • Stosować regulatory wzrostu roślin w uprawach pod osłonami; • Zwalczać choroby, szkodniki i chwasty dostępnymi metodami ochrony roślin

<p>osłonami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje środków ochrony roślin stosowane do zwalczania chorób, szkodników i chwastów w uprawach roślin prowadzonych pod osłonami; • Sposoby biologicznego zwalczania chorób i szkodników występujących w uprawach roślin pod osłonami; • Techniki cięcia roślin uprawianych pod osłonami w celu przyspieszenia kwitnienia i owocowania; Techniki i metody <u>cieniowania roślin</u>⁴ uprawianych w inspektach, tunelach foliowych i szklarniach; • Zasady i terminy przesadzania roślin uprawianych w gruncie i pod osłonami. 	<p>w uprawach prowadzonych pod osłonami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobierać i stosować środki ochrony roślin do zwalczania chorób, szkodników i chwastów w uprawach prowadzonych pod osłonami; • Stosować biologiczne metody zwalczania chorób i szkodników występujących w uprawach roślin pod osłonami; • Wykonywać cięcie roślin uprawianych pod osłonami w celu przyspieszenia kwitnienia i owocowania; • Stosować techniki i metody cieniowania roślin uprawianych w inspektach, tunelach foliowych i szklarniach; • Przesadzać rośliny uprawiane w gruncie i pod osłonami.
--	--

Z6 Zbieranie, przygotowywanie do sprzedaży plonów roślin z upraw prowadzonych pod osłonami

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Terminy i sposoby zbioru plonów roślin uprawianych pod osłonami; • Normy jakościowe dotyczące sortowania plonów roślin uprawianych pod osłonami; • Warunki przechowywania plonów roślin uprawianych pod osłonami; • Sposoby i techniki pakowania plonów roślin uprawianych pod osłonami; • Metody przygotowywania do transportu plonów roślin uprawianych pod osłonami; • Metody i techniki transportu oraz sposoby sprzedaży plonów roślin uprawianych pod osłonami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbierać plony roślin uprawianych pod osłonami w terminach dostosowanych do gatunków i w odpowiedni dla nich sposób; • Sortować zebrane plony roślin uprawianych pod osłonami zgodnie z normami jakościowymi; • Dostosowywać warunki przechowywania plonów roślin uprawianych pod osłonami do wymagań uprawianego gatunku; • Pakować plony roślin uprawianych pod osłonami z wykorzystaniem odpowiednich sposobów i technik; • Przygotowywać plony roślin uprawianych pod osłonami do transportu; • Transportować i sprzedawać plony roślin uprawianych pod osłonami.

Z7 Obsługiwanie maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w produkcji roślin uprawianych pod osłonami oraz ich konserwowanie

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady dobierania maszyn, narzędzi i urządzeń do powierzchni i technologii upraw prowadzonych pod osłonami; • Instrukcje obsługi maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do prac wykonywanych w uprawach roślin pod osłonami; • Przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska podczas posługiwania się maszynami, narzędziami i urządzeniami w uprawach roślin pod osłonami; • Metody i sposoby konserwacji maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin pod osłonami; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać maszyny, narzędzia i urządzenia do powierzchni i technologii upraw prowadzonych pod osłonami; • Stosować się do zaleceń producenta maszyn, narzędzi i urządzeń wykorzystywanych do prac w uprawach roślin pod osłonami; • Posługiwać się maszynami, narzędziami i urządzeniami stosowanymi w uprawach roślin uprawianych pod osłonami zgodnie z przepisami BHP, przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; • Konserwować maszyny, narzędzia i urządzenia stosowane w uprawach roślin prowadzonych

<ul style="list-style-type: none"> • Sposoby i techniki wykonywania przeglądów maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin pod osłonami; • Metody i techniki wykonywania drobnych napraw maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin pod osłonami; • Potrzebę utrzymania maszyn, narzędzi i urządzeń sprawnych technicznie, czystych i gotowych do pracy. 	<p>pod osłonami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykonywać przeglądy maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin pod osłonami; • Wykonywać drobne naprawy maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin pod osłonami; • Utrzymywać maszyny, narzędzia i urządzenia sprawne technicznie, czyste i gotowe do pracy.
--	---

3.4. Kompetencje społeczne

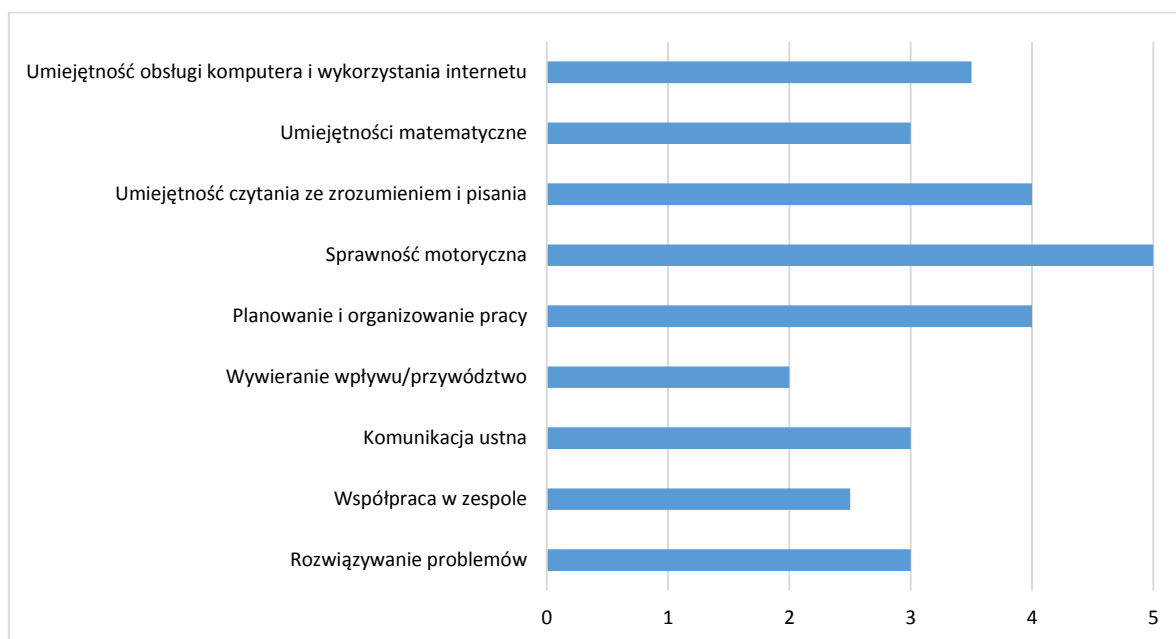
Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane zadania zawodowe oraz ochronę środowiska.
- Wykonywania prac samodzielnie oraz do podejmowania współpracy zespołowej podczas wykonywania prac ogrodniczych.
- Dostosowywania się do zmian występujących w środowisku pracy oraz ewolucji mody na rynku roślin uprawianych pod osłonami.
- Oceniania jakości wykonywanych zadań zawodowych.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych zgodnie z postępowaniem technologicznym w zawodzie oraz potrzebami pracodawcy.
- Rozwiązywania problemów i podejmowania szybkich decyzji w zakresie prowadzonych upraw.
- Przestrzegania zasad kultury podczas wykonywania zadań zawodowych.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **ogrodnik – uprawy pod osłonami**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **ogrodnik – uprawy pod osłonami**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Osoba wykonująca zadania **ogrodnika – uprawy pod osłonami** może pracować m.in. w:

- gospodarstwach ogrodniczych,
- dużych przedsiębiorstwach ogrodniczych,
- gospodarstwach ekologicznych,
- gospodarstwach zajmujących się produkcją integrowaną roślin¹⁷,
- centrach ogrodniczych,
- firmach zajmujących się dystrybucją roślin ozdobnych, warzyw, owoców,
- firmach zajmujących się produkcją lub dystrybucją maszyn, narzędzi, urządzeń i środków produkcji wykorzystywanych w pracy ogrodnika.

Ogrodnik może również prowadzić własne gospodarstwo ogrodnicze zajmujące się uprawą roślin pod osłonami lub zajmować się działalnością gospodarczą w tym zakresie.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie, choć może mieć ono charakter sezonowy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>
Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>
Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>
Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>
Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>
Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
<http://zielonalinia.gov.pl>
Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl
Portal EU Skills Panorama:
<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>
Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
<https://eures.praca.gov.pl>
<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie prowadzi się przygotowania kandydatów do pracy w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami**.

Kształcenie w zawodach pokrewnych ogrodnik i technik ogrodnik oferują branżowe szkoły I i II stopnia.

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ww. zawodach pokrewnych, w ramach kwalifikacji: RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, które mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcenia i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie ww. kwalifikacji prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

Absolwent szkoły średniej, po zdaniu egzaminu maturalnego, może rozwijać swoje kompetencje zawodowe na studiach wyższych o profilu ogrodniczym.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Dla osób pracujących w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** wskazane jest ukończenie dodatkowych specjalistycznych szkoleń z zakresu uprawy pod osłonami, np. u pracodawcy. Tematyka szkoleń może obejmować takie tematy, jak: technologia produkcji warzyw i roślin ozdobnych pod osłonami, wymagania dotyczące wytwarzania i jakości roślin, szkodliwość i objawy chorób, szkodniki, ekspozycja towarów, obsługa klienta. Przydatne są również szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin oraz kierowania wózkami jezdniowymi (np. widłowymi).

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Osoby stosujące środki ochrony roślin mają ustawowy obowiązek ukończyć szkolenie w tym zakresie. Organizują je Ośrodki Doradztwa Rolniczego w różnych częściach kraju.

Pozostałe instytucje oferujące szkolenia w zawodzie ogrodnik – uprawy pod osłonami:

- wyspecjalizowane instytucje komercyjne, organizacje branżowe,
- instytucje oferujące szkolenia (kursy) w celu potwierdzenia kompetencji wymaganych do wykonywania określonych prac (tzw. uprawnień zawodowe),
- producenci maszyn, urządzeń, wyposażenia, narzędzi, materiałów,
- dostawcy szkoleń on-line.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** waha się w granicach od 2650 zł do 3950 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełen etat. W przypadku umowy cywilno-prawnej (zlecenia) jest to często minimalne wynagrodzenie, które w 2019 r. wynosi 14,70 zł za godzinę.

Osoby z bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym np. w instytucjach badawczych czy modelowych gospodarstwach ogrodniczych, jak również kierownicy zespołów, na których ciąży duża odpowiedzialność za efekty pracy podlegających im zespołów pracowniczych czy też za pracę indywidualnych osób, mogą liczyć na ponadprzeciętne zarobki, czyli ponad 3950 zł brutto miesięcznie. Posiadają one niejednokrotnie unikalną, często niszową, wysoce specjalistyczną wiedzę z zakresu uprawy roślin ozdobnych oraz warzyw pod osłonami.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód ogrodnik – uprawy pod osłonami uzależniony jest m.in. od:

- szczegółowego zakresu zadań zawodowych,
- wykształcenia,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy, wielkości i kapitału firmy,
- liczby przedsiębiorstw działających na danym terenie,
- regionu Polski,
- koniunktury na rynku plonów roślin uprawianych pod osłonami.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczebkach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **ogrodnik – uprawy pod osłonami** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z dysfunkcją sfery psychicznej (02-P), jeśli na stanowisku pracy nie występują czynniki stresogenne, choroba jest w remisji i chory podejmuje leczenie, nie jest zaburzony rytm dnia i nocy oraz zachowana jest zasada równego traktowania pracowników,
- z dysfunkcją sfery intelektualnej (01-U), pod warunkiem, że zadania i czynności robocze nie przekraczają możliwości intelektualnych pracownika, co zwykle oznacza, że są proste i powtarzalne,
- z epilepsją (06-E), którzy mogą wykonywać zawód na wybranych stanowiskach pracy, pod warunkiem, że napady padaczkowe występują sporadycznie i są sygnalizowane przez aurę, występują głównie wieczorem lub w nocy, nie powodują zbyt dużego zmęczenia i stosunkowo szybko następuje regeneracja sił po ich wystąpieniu, a przebieg choroby nie prowadzi do charakteropatii padaczkowej. Mogą być one zatrudnione warunkowo, po racjonalnym ograniczeniu zakresu zadań do sytuacji, w których możliwy jest stały nadzór i ewentualna szybka pomoc, a stanowisko pracy nie stwarza potencjalnych zagrożeń w przypadku emisji choroby,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i innymi, pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1310, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 568).
- Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1259, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 432).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL, Warszawa 2000.
- Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012.
- Hołownicki R.: Technika opryskiwania roślin. Plantpress, Kraków 2014.
- Jerzy M., Krzemińska A.: Rozmnażanie wegetatywne roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2011.
- Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000.
- Legańska Z., Balcerzak J.: Warzywnictwo. Hortpress, Warszawa 2000.
- Rogowska M., Sobolewski J.: Choroby i szkodniki warzyw. Plantpress, Kraków 2018.
- Schroeter-Zakrzewska A., Zakrzewski P.: Chryzantemy. Praktyczny poradnik dla producentów. Hortpress, Warszawa 2012.
- Waszkiewicz C., Kuczewski J.: Maszyny rolnicze. Cz. 1. Maszyny i urządzenia do produkcji roślinnej. WSiP, Warszawa 1998.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Baza roślin doniczkowych: <http://rosliny.urzadzamy.pl/baza-roslin/doniczkowe>
- Etykiety środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie ogrodnik oraz egzaminu w kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/611303.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik ogrodnik oraz egzaminu w kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314205.pdf
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Metodyki integrowanej produkcji roślin warzywniczych: <http://www.inhort.pl/serwis-ochrony-roslin/metodyki/metodyki-rosliny-warzywne/rosliny-warzywne-metodyki-integrowanej-ochrony-roslin>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Raport średnio- i długoterminowych kierunków rozwoju polskiego ogrodnictwa w zakresie produkcji roślin rabatowych i balkonowych, roślin cebulowych i bulwiastych oraz aktualizacji

danych ozdobnej produkcji szkółkarskiej:

http://www.inhort.pl/files/program_wieloletni/PW_2015_2020_IO/spr_2017/5.1_Raport2017_o_zdobne_Marosz.pdf

- Rejestr środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Uprawa roślin jednorocznych z rozsady: <http://ozdobne.waw.pl/uprawa/jednoroczne-rozsada>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Wyszukiwarka środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Bronowanie	Czynność polegająca na płytkim spulchnieniu gleby, pokruszeniu brył, zniszczeniu chwastów, przerwaniu parowania wody, wyrównaniu powierzchni pola oraz przykrycia ziemią posianych nasion.	Kowalczuk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSIP, Warszawa 2000
2	Bulwa	Zgrubiała podziemna łodyga, w której roślina magazynuje substancje odżywcze wykorzystywane wiosną następnego roku.	https://sjp.pwn.pl/sjp/bulwa;2446675.html [dostęp: 31.03.2019]
3	Cebula	Część podziemna rośliny składająca się ze zgrubiałych mięsistych łusek, w których roślina gromadzi substancje odżywcze wykorzystywane wiosną następnego roku.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/cebula.html [dostęp: 31.03.2019]

4	Cieniowanie roślin	Czynność mająca na celu ograniczenie przedostawania się promieni słonecznych pod osłony, gdzie uprawia się rośliny. Obniża się temperatura wewnątrz, dzięki czemu poprawiają się warunki uprawy roślin pod osłonami.	http://www.ceres.pl/pl/podzia_l_na_dzialy/handel/srodki_do_cieniowania/srodki_do_cienienia.html [dostęp: 31.03.2019]
5	Doświetlanie roślin	Czynność polegająca na uzupełnieniu braku naturalnego oświetlenia. Stosuje się je w uprawach roślin pod osłonami w okresie uprawy późnojesiennej lub wczesnowiosennej.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
6	Fertygacja	Sposób nawożenia roślin polegający na połączeniu podlewania roślin z nawożeniem. Nawozy mineralne są rozpuszczane w wodzie, którą potem podlewa się rośliny.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/fertygacja;3900585.html [dostęp: 31.03.2019]
7	Glebogryzarka	Maszyna stosowana do uprawy gleby. Praca wykonywana jest przez obrotowy wał, na którym umieszczono łukowato wygięte zęby. Zęby odcinają kęsy gleby i odrzucają je.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
8	Inspekt	Urządzenie umożliwiające uprawę roślin zarówno wczesną wiosną i późną jesienią, jak i czasami zimą. Wyglądem przypomina zamykaną skrzynię, od góry przepuszczającą światło słoneczne, wypełnioną ziemią.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
9	Kłące	Rosnąca pod ziemią przekształcona łodyga rośliny spełniająca funkcje organu spichrzowego (magazynującego).	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
10	Kopaczka przenośnikowa (elewatorowa)	Maszyna służąca do wykopywania części podziemnych roślin (bulw, cebul). Za pomocą specjalnych podbieraków wydobywa podziemne części roślin, następnie na taśmach przesiewa je od ziemi i zostawia w pasach wzdłuż rzędów uprawianych roślin.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
11	Obsypnik	Narzędzie służące do formowania redlin (wałków z ziemi - zwykle w kształcie trójkąta lub trapezu) na powierzchni pola. Niszczy chwasty, spulchnia glebę oraz nagarnia ziemię na rośliny.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
12	Orka	Czynność wykonywana za pomocą pługa, mająca na celu odwrócenie i pokruszenie uprawianej warstwy gleby.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
13	Pędzenie roślin	Metoda stosowana w ogrodnictwie mająca na celu zintensyfikowanie kwitnienia roślin oraz wzrostu, by przyspieszyć ich zbiór.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
14	Pielnik	Narzędzie służące do niszczenia chwastów, kruszenia brył oraz przewietrzania gleby między rzędami roślin uprawnych.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
15	Pikowanie siewek	Zabieg wykonywany w ogrodnictwie polegający na wyjmowaniu z podłoża lub gruntu gęsto rosnących roślin i sadzeniu ich w większej odległości. Wykonuje się go we wczesnej fazie wzrostu roślin rozmnażanych przez wysiew nasion.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/pikowanie;3957155.html [dostęp: 31.03.2019]
16	Podłoże	Sztuczny utwór wykonany przez człowieka, charakteryzujący się określonymi cechami, w którym sadi się rośliny.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000

17	Produkcja integrowana roślin	System jakości żywności wykorzystujący w sposób zrównoważony postęp techniczny i biologiczny w uprawie, ochronie roślin i nawożeniu oraz zwracający szczególną uwagę na ochronę środowiska i zdrowie ludzi jako konsumentów.	Legąńska Z., Balcerzak J.: Warzywnictwo. Hortpress, Warszawa 2000
18	Regulatory wzrostu roślin	Substancje organiczne, inne niż substancje odżywcze roślin, które modyfikują przebieg procesów fizjologicznych zachodzących w roślinach.	https://www.agro.basf.pl/agroportal/pl/media/broszury_basf_2015/Regulatory_wzrostu_i_rozwoju_rolin~1.pdf [dostęp: 31.03.2019]
19	Rośliny ozdobne	Rośliny jednoroczne, dwuletnie, wieloletnie, także krzewy i drzewa charakteryzujące się walorami dekoracyjnymi, np. ozdobnymi kwiatami, liśćmi, pokrojem, kształtem itp.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
20	Rośliny warzywne	Rośliny jednoroczne, dwuletnie lub wieloletnie, których części lub całość stanowią pokarm człowieka.	Legąńska Z., Balcerzak J.: Warzywnictwo. Hortpress, Warszawa 2000
21	Rozsada	Młoda roślina uzyskana po wysianiu nasion, przeznaczona do przesadzenia na miejsce stałe.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
22	Spulchniacz	Maszyna służąca do spulchnienia gleby, niszczenia wschodzących chwastów, mieszania nawozów mineralnych z glebą w uprawach roślin.	Kowalczuk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
23	Szklarnia	Pomieszczenie o przezroczystych ścianach i dachu, w którym uprawia się rośliny pochodzące z klimatu ciepłego. Może być wyposażona w urządzenia do regulacji temperatury, wilgotności powietrza oraz lampy do doświetlania roślin.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/szklarnia;3983055.html [dostęp: 31.03.2019]
24	Środki ochrony roślin	Związki chemiczne, ich mieszaniny lub organizmy żywe stosowane do zwalczania chorób, szkodników lub chwastów w uprawach.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
25	Tunel foliowy	Pomieszczenie służące w ogrodnictwie do uprawy roślin, składające się najczęściej ze stalowej konstrukcji pokrytej folią. Stosuje się je w celu ochrony roślin przed niskimi temperaturami i skutkami silnych wiatrów, gradu.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2000
26	Wał	Narzędzie służące do uprawy gleby, którego zadaniem jest jej ugniatanie, wyrównanie oraz kruszenie brył.	Kowalczuk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
27	Zabiegi uprawowe	Czynności wykonywane maszynami lub narzędziami uprawowymi mające na celu przygotowanie gleby do siewu nasion lub sadzenia roślin.	Kowalczuk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
28	Zaprawiarka do nasion	Urządzenie służące do pokrycia nasion substancją chemiczną mającą na celu ochronę kiełkujących nasion przed chorobami i szkodnikami.	Kowalczuk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.